

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM POSTUPKU JAVNE RASPRAVE

Naziv dokumenta	NACRT PLANA RAZVOJA ŠIROKOPOJASNE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU BPŽ A	
Naziv tijela nadležnoga za izradu dokumenta i provedbu postupka javne rasprave	Brodsko-posavska županija	
Svrha dokumenta	Izveščivanje o provedenom postupku javne rasprave o nacrtu Plana razvoja širokopojasne infrastrukture na području BPŽ A	
Datum dokumenta	Lipanj 2018. godine	
Vrsta dokumenta	Izvešće	
Je li nacrt dokumenta bio objavljen na internetskim stranicama? Ako jest, kada je nacrt dokumenta objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za javnu raspravu? Ako nije, zašto?	<p style="text-align: center;">Da</p> <p>www.bpz.hr/novosti/prsi/javna_rasprava_o_projektu_razvoja_infrastrukture_sir_okopojasnog_pristupa_na_podrucju_bpz_a.aspx#.WxZlekiFOUI</p>	<p>Internetska stranica Brodsko-posavske županije</p>
Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	HRVATSKI TELEKOM d.d., Ulica Grada Vukovara 23, 10 000 ZAGREB VIPnet d.o.o., Vrtni put 1, 10 000 ZAGREB	
Analiza dostavljenih mišljenja, primjedbi i/ili prijedloga na nacrt dokumenta		

Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	HRVATSKI TELEKOM d.d., Ulica Grada Vukovara 23, 10 000 ZAGREB	
Datum	11. svibanj 2018. godine	
Mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi		Odgovor Nositelja projekta
Usluge pristupa internetu minimalnim brzinama 30 Mbit/s na adresnoj razini i Planovi samostalnih ulaganja u NGA infrastrukturu na područjima provođenja projekta na adresnoj razini u slijedeće tri godine, računajući od dana početka javne rasprave		
<p>HT u prilogu 3 nacrtu PRŠI-a dostavlja detaljne podatke o područjima Projekta na kojima je trenutno u mogućnosti pružati širokopojasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s.</p> <p>HT naglašava da je prilog 3 nacrtu PRŠI-a ispunio na temelju raspoloživih mjerenja postojećih širokopojasnih linija i na temelju predikcije minimalnih dostupnih brzina za ostale adrese koje HT ne prepoznaje kao svoje korisnike.</p> <p>U svrhu detaljne verifikacije boje područja i ciljanog obuhvata provedbe Projekta HT je kupio od Državne geodetske uprave (dalje u tekstu: DGU) grafičke podatke iz područnih registara prostornih jedinica o kućnim brojevima na području prostornog obuhvata provedbe Projekta.</p> <p>Zaključno, HT traži da se sve adrese (korisnički objekti) za koje je naznačeno da je dostupna brzina nepokretnog širokopojasnog pristupa od najmanje 30 Mbit/s isključe iz ciljanog obuhvata provedbe Projekta, a s obzirom da navedene adrese predstavljaju tzv. siva područja, a čije su-financiranje javnim sredstvima nije dozvoljeno u OPKK.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>NP će sukladno strukturnim pravilima ONP-a inicijalno određene boje područja na prostornom obuhvatu projekta verificirati sukladno odgovorima i primjedbama zaprimljenim od strane operatora tijekom provedbe postupka javne rasprave. Time će se formirati konačni popis boja područja na području obuhvata projekta, uključujući i popis područja na kojima je opravdano provoditi projekt (tzv. bijela područja).</p>	
Lokacije demarkacijskih točaka		
<p>S obzirom na geografski položaj naselja, veličinu naselja odnosno potencijalni broj krajnjih korisnika/korisničkih jedinica u naseljima, te postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu HT-a koju je moguće iskoristiti u Projektu, HT predlaže formiranje 6 demarkacijskih točaka u Projektu. Predložene demarkacijske točke nalaze se na lokacijama pristupnih čvorova spojenih svjetlovodnim kabelom na postojeću agregacijsku mrežu HT-a kako je ispod navedeno.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Vlada je usvojila NP-BBI program tijekom trajanja javne rasprave. Prema programu NP-BBI,</p>	

GRAD/OPĆINA I NASELJE	ADRESA	KOORDINATE ¹
BEBRINA	BEBRINA 81	604846, 4996234
BRODSKI STUPNIK	STJEPANA RADIĆA 117	602175, 5003940
BUKOVLJE	FIROV KRAJ 9	623059, 5006266
ORIOVAC	TRG HRVATSKOG	598592, 5003751
PODCRKAVLJE	PODCRKAVLJE 70	618227, 5010377
SIBINJ	TRG KRALJA TOMISLAVA	610737, 5006512

Nadalje, HT posjeduje agregacijsku mrežu koja uz određenu nadogradnju može osigurati potrebne kapacitete tražene unutar Projekta. Usluga agregacijskog povezivanja će se temeljiti na Ethernet tehnologiji.

Također, HT napominje kako HT u navedenim lokacijama ima tehničke prostore (postojeći čvorovi fiksne pristupne mreže) koji se mogu koristiti za smještaj opreme demarkacijskih točaka u ovisnosti o konačnim zahtjevima za prostorom demarkacijskih točaka (ukupni zahtijevani gabariti, opremljenost, režim korištenja u operativnom radu...), pri čemu uvjeti korištenja mogu biti predmet budućih pregovora.

mikrolokacije agregacijskih čvorova na području obuhvata projekta će biti određene naknadno tijekom faze projektiranja, gdje će se voditi računa o usklađenju s razvojem NGA pristupnih mreža u okviru ONP-a u opravdanim naseljima NP-BBI programa. Uzet će se u obzir prijedlozi mikrolokacija pristupnih čvorova, u naseljima koja su na istoj ili na razumnoj udaljenosti od lokacija prioriternih čvorova prema NP-BBI programu.

Struktura i razina maloprodajnih paketa

HT smatra da je planirana zahtijevana minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga na NGA širokopolosnoj mreži prihvatljiva ukoliko će predloženi veleprodajni uvjeti i naknade koji će proizaći iz Projekta biti u skladu s veleprodajnim uslugama koje HT nudi u tom trenutku i koje su kao takve regulirane od strane HAKOM-a.

Nema primjedbi.

Veleprodajni uvjeti pristupa

¹ Koordinate prema kartografskoj projekciji HTRS96/TM na elipsoidu GRS80

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>Vežano za predložene veleprodajne usluge u Projektu i predloženo vremensko trajanje pružanja istih HT nema primjedbe na iste s obzirom da su u skladu s veleprodajnim uslugama navedenima u poglavlju 2.6.1 ONP-a (Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga).</p> <p>Također, HT nema primjedbi na opisani postupak određivanje naknada za navedene veleprodajne usluge s obzirom da je isti u skladu s opisanim postupkom određivanja veleprodajnih naknada u poglavlju 2.6.2 ONP-a (Pravi/a određivanja i nadzora veleprodajnih naknada).</p> <p>Dodatno, HT vežano za podržane veleprodajne usluge i određivanje veleprodajnih naknada dopunjuje kako slijedi.</p> <p>Veleprodajne usluge sukladno ONP-u koje će HT nuditi temelje se na popisu veleprodajnih usluga iz Smjernica za primjenu pravila državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopojsnih mreža² (dalje u tekstu: SDPSM), odnosno nizu veleprodajnih usluga koje su trenutno propisane HT-u u sklopu regulatornih mjera od strane HAKOM-a.</p> <p>Popis veleprodajnih usluga koje HT ima namjeru nuditi na područjima koji su obuhvaćeni s javnom raspravom strukturiran je sukladno mogućim tehnološkim rješenjima koja će biti primijenjena u projektima, uz uvažavanje postojećeg stanja na tržištu i interesa ostalih operatora za pristup novoizgrađenim pristupnim mrežama.</p> <p>Trenutna regulacija veleprodajnog tržišta, a koja je zahvaćena izgradnjom NGA mreža je pokrivena sa slijedećim Standardnim ponudama u kojima su opisani uvjeti korištenja te veleprodajne cijene korištenja HT infrastrukture određene od strane HAKOM-a.</p> <ul style="list-style-type: none">• Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi zasnovanoj na bakrenoj infrastrukturi i tehničkim prostorima - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa• Pristup širokopojsnoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi na aktivnoj opremi - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojsnog pristupa: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/davatelji-usluga/isp/regulativa/• Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i povezanoj opremi (kabelska kanalizacija) - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d.: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa.	<p>Nema primjedbi.</p>
---	------------------------

² Engl. Guidelines for the application of State aid rules in relation to the rapid deployment of broadband networks (2013/C25/01)

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>Visine veleprodajnih naknada i pripadajući uvjeti isporuke usluga u projektima odgovaraju vrijednostima i uvjetima isporuke istih i usporedivih usluga na području Republike Hrvatske na kojima HT posluje pod reguliranim tržišnim uvjetima određenima od strane HAKOM-a , što obuhvaća i naknade i uvjete koji su propisani kroz regulatorne mjere HAKOM-a. Time se postavljaju jednaki uvjeti poslovanja za sve operatore na cijelom području Republike Hrvatske i izbjegava situacija u kojoj bi u različitim područjima vrijedili različiti veleprodajni uvjeti.</p> <p>U slučaju da u budućem razdoblju provedbe projekata, u sklopu regulatornih mjera vezanih za NGA mreže, budu propisane i se budu nudile nove veleprodajne usluge, HT će iste uključiti u skup veleprodajnih usluga NGA mreža izgrađenih uz potpore.</p>	
Javna nabava	
<p>Vežano na planirane kriterije odabira ekonomski najpovoljnije ponude u postupku javne nabave, HT predlaže podići relativnu važnost 1. kriterija u Tablici 47. Projekta (Kriteriji odabira ekonomski najpovoljnije ponude) s predloženih 35 % na minimalno 50 %, a u skladu s preporukom iz ONP-a, poglavlje 2.7.1 Kriteriji odabira najpovoljnije ponude.</p> <p>Također, vežano za predloženo povećanje relativne važnosti 1. kriterija u Tablici 47., HT predlaže smanjenje relativne važnosti 3. i 4. kriterija s predloženih 15 % i 20 % na 10 % oboje, a što bi bilo u skladu s usvojenim kriterijima za odabir operacija i metodologiji za odabir operacija u okviru investicijskog prioriteta 2a / specifičnog cilja 2a1 iz OPKK.</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>NP će konačan popis kriterija i relativnih značaja (pondera) odrediti sukladno propozicijama javnog poziva za dostavu projektnih prijedloga te lokalnim prilikama i potrebama projekta.</p> <p>Konačan skup kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude biti će definiran u konačnoj verziji PRŠI-a nakon odobrenja istog od strane NOP-a.</p>

Korištenje postojeće infrastrukture

Sukladno poglavlju 2.5.5. ONP-a (Korištenje postojeće infrastrukture), odnosno članku 78(f) SDPSM-a, te Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN 121/2016.), HT smatra da je za Projekt potrebno koristiti postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu (dalje u tekstu: EKI) radi ekonomski povoljnijih uvjeta odnosno nižih investicijskih troškova u odnosu na slučaj izgradnje nove infrastrukture. HT ovim putem napominje da je ista regulirana mjerama koje propisuje HAKOM putem Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/2016), te putem Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/2014), kao i putem standardnih ponuda HT-a. Vežano za navedeno HT dostavlja podatke tražene unutar točke 5., odjeljka B Obavijesti o pokretanju javne rasprave o projektu Razvoja infrastrukture širokopojsnog pristupa putem sljedećih standardnih ponuda HT-a:

- Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekoma d.d. (dostupna na web poveznici: <https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>),
- Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupna na web poveznici: <https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>).

HT napominje kako kontinuirano snima postojeću EKI te ažurira EKI online bazu podataka na način kako je regulirano od strane Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti.

Vežano za tražene podatke o dostupnoj postojećoj infrastrukturi antenskih stupova, HT napominje kako su isti javno dostupno putem sljedećeg linka: <http://mapiranje.hakom.hr/>. Uvjeti i naknade nisu regulirani već HT za isto ima komercijalne uvjete i naknade. Zakup prostora na antenskim stupovima HT-a je moguć uz prethodnu provjeru svih parametara lokacije, a prvenstveno ovisi o opremi koja se želi postaviti na antenske stupove. Provjere koje je nužno obaviti obuhvaćaju provjeru statike stupa obzirom na povećano opterećenje, provjeru raspoloživog prostora u kontejneru/prostoriji u kojem se postavlja oprema, provjeru dostatnosti zakupljene električne snage, provjeru radio-frekvencijske kompatibilnosti s postojećim uređajima na lokaciji te provjeru postoji li eventualni iskaz interesa nekog od mobilnih operatora za tu lokaciju.

U zasebnom dokumentu, naznačenom kao strogo povjerljivi dokument, HT dostavlja komercijalni cjenik za prethodno navedenu uslugu zakupa. HT ovim putem traži da se isti tretira kao povjerljivi.

Primljeno na znanje.

PRIJEDLOG UGOVORA

HT predlaže sljedeće:

- 1) Članak 4. dopuniti sljedećom odredbom/stavkom: „*U slučaju da viša sila spriječi izvršenje jednog dijela ovog Ugovora i da taj dio nije kritičan za ostvarenje ovog Ugovora u cjelini, pogođena ugovorna strana će nastaviti izvršavati svoje obveze na dijelu koji nije pogođen događajem više sile.*”
- 2) U članku 6. stavku 2. na završetku dodati: „*ukoliko potrebne izmjene ne iziskuju dodatne troškove operatora. U slučaju da potrebne izmjene iziskuju dodatne troškove, iste će snositi NP.*”
- 3) U članku 7. brisati riječi „*Planu razvoja širokopojasne infrastrukture*”. Navedeno HT predlaže iz razloga što HT smatra da PRŠI nije relevantan dokument u smislu da čini sastavni dio ovog Ugovora već je PRŠI služio javnom naručitelju kao podloga za pripremu natječajne dokumentacije po kojoj je odabrana ponuda Operatora i koja je kao takva relevantna da bude prilog ovog Ugovora.
- 4) U članku 10. brisati riječi „*Planu razvoja širokopojasne infrastrukture i*”, iz razloga što HT smatra da navedena odredba primarno proizlazi iz preostalih dokumenata navedenih u članku 10., stavku 1.
- 5) U članku 12. riječi „*preostala potrebna financijska sredstva za zatvaranje financijske konstrukcije projekata iz vlastitih izvora*” zamijeniti s riječima: „*financijska sredstva koja odgovaraju ugovorenom dijelu privatne investicije Operatora.*”
- 6) U članku 19. kao instrument jamstva za uredno ispunjenje ugovora umjesto opisane garancije banke definirati jamstvo u obliku bjanko zadužnice .
- 7) U članku 22. naznačiti da je u slučaju da rokovi za izdavanje potrebne dozvole i suglasnosti nisu propisani, u tom slučaju NP dužan je potrebne dozvole i suglasnosti izdavati u razumnim rokovima.
- 8) Sadržaj članka 25. u cijelosti izbrisati i zamijeniti sa: „*Za štete koje bi NP-u mogle nastati pri izvršenju ugovorne obveze, a koje su uzrokovane namjerom ili grubom nepažnjom, odgovornost Operatora biti će neograničena. U svim ostalim slučajevima, ukupna odgovornost Operatora za štetu nastalu NP-u povredom obveza Operatora iz ovog Ugovora (radnjom ili propuštanjem) ograničena je na materijalnu štetu do maksimalnog iznosa od 10 % u vrijednosti ugovorne cijene iz članka 2., stavka 3. Svaka odgovornost Operatora za neizravnu štetu kao što je, ali nije ograničeno na, negativna šteta ili izmakla korist, neimovinska ili nematerijalna šteta, bespovratni troškovi, gubitak podataka ili potraživanja trećih osoba jest isključena*”, i „*Operator nije dužan snositi troškove nastale zbog nepredviđenih radova i/ili odstupanja od Ponude Operatora ako je do istog došlo bez krivnje Operatora zbog posebnih propisa iz područja arheologije, zaštite okoliša i sl.*”

Primjedba se djelomično prihvaća.

NP će razmotriti navedene primjedbe, te će sukladno lokalnim potrebama i prilikama projekta ažurirati prijedlog Ugovora koji će biti sastavni dio konačne verzije PRŠI-ja.

Preferira se garancija banke umjesto bjanko zadužnice.

NP napominje da će konačna verzija Ugovora biti utvrđena u sklopu dokumentacije za nadmetanje u postupku javne nabave za odabir privatnog partnera / operatora.

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>9) U članak 28. potrebno je unijeti sljedeće dodatne odredbe/stavke :</p> <p><i>„O raskidu ovog Ugovora potrebno je obavijestiti drugu ugovornu stranu pisanom obaviješću upućenom poštanskom pošiljkom s povratnicom ” i</i></p> <p><i>„Prestanak ili raskid ovog Ugovora neće utjecati na odredbe Ugovora, koje direktno ili indirektno ostaju na snazi i nakon prestanka ili raskida ovog Ugovora”</i></p> <p>10) U Ugovor na prikladno mjesto dodati članak koji definira i odgovornost NP-a, na sljedeći način:</p> <p><i>„NP odgovara Operatoru za svu štetu koja može nastati Operatoru zbog neispunjenja obveza NP-a u pogledu isplate prihvatljivih izdataka, dugotrajnim postupcima u pribavljanju potrebnih dozvola i suglasnosti pri projektiranju širokopojasne mreže, unutar djelokruga odgovornosti NP-a i ostalih jedinica lokalne samouprave na ciljanom području”.</i></p>	
ZAKLJUČAK	
HT podržava izvedbu Projekta putem investicijskog modela A (privatni DBO) te ovim putem iskazuje interes za sudjelovanjem u Projektu.	Primljeno na znanje.

Analiza dostavljenih mišljenja, primjedbi i/ili prijedloga na nacrt dokumenta	
Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	VIPnet d.o.o., Vrtni put 1, 10 000 ZAGREB
Datum	11. svibanj 2018. godine
Mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi	Odgovor Nositelja projekta
Verifikacija boja područja i ciljani obuhvat projekta	
Na navedenim područjima obuhvata projekta VIPnet nije u mogućnosti pružati širokopolasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s na vlastitoj infrastrukturi.	Primljeno na znanje.
Na navedenim područjima obuhvata projekta VIPnet ne planira poduzeti komercijalna ulaganja (bez državnih potpora) u pristupne mreže sljedeće generacije (NGA mreže) tijekom 2018. godine.	Primljeno na znanje.
Lokacija demarkacijskih točaka	
<p>Tablica 38 u PRŠI-u predviđa izgradnju agregacijske točke u svakom JLS-u (dijelom sukladno postojećim čvorovima agregacije HT-ove bakrene pristupne mreže).</p> <p>Pri tome se u PRŠI-u radi poveznica prema Nacionalnom programu razvoja širokopolasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža novih generacija (u nastavku: NPBBI) i agregacijskim točkama koje su predviđene nacrtom NPBBI. Neovisno o navedenom pozivaju se zainteresirani dionici da iznesu svoje mišljenje.</p> <p>VIPnet smatra da je potrebno jasno definirati pod kojim točno uvjetima je projekt usklađen s NPBBI, što je točno agregacijska mreža i njezine demarkacijske točke. Operator stoga treba imati jasne upute o broju i lokacijama demarkacijskih točaka kako bi se točno znalo gdje završava pristupna mreža, a gdje počinje agregacijska mreža.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Vlada je usvojila NP-BBI program tijekom trajanja javne rasprave. Prema programu NP-BBI, mikrolokacije agregacijskih čvorova na području obuhvata projekta će biti određene naknadno tijekom faze projektiranja, gdje će se voditi računa o usklađenju s razvojem NGA pristupnih mreža u okviru</p>

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

S prethodno navedenim u vezi, vrlo je bitno definirati što je NPBBI čvor odnosno demarkacijska točka - da li se ona postavlja kapilarno odnosno da li ona predstavlja ujedno i svaki distribucijski čvor koji gradi operator ili agregira više distribucijskih čvorova u MPoP. Ako demarkacijska točka agregira više distribucijskih čvorova u MPoP onda broj demarkacijskih točaka mora biti znatno manji od predviđenog.

U slučaju izgradnje FTTH P2P ili FTIH P2MP mreže VIPnet smatra da broj MPoP-ova treba biti značajno manji. Ukoliko će se svaka demarkacijska točka smatrati MPoPom tada predviđeni broj demarkacijskih točaka predstavlja za operatore dodatne tehničke i financijske zahtjeve u projektiranju i izgradnji mreže koji nisu potrebni iz perspektive racionalnog raspologanja EU sredstvima predviđenih ONP-om.

Konkretno, za potrebe izgradnje mreže dovoljna je jedna demarkacijska točka, odnosno jedan MPoP smješten u naselju Sibinj koji može pokriti sve JLS-ove.

Stoga smatramo da će biti nužno da se demarkacijske točke u PRŠI-u definiraju na način da se osigura racionalno korištenje EU bespovratnih sredstava i kroz NPBBI. Drugim riječima, tehnička rješenja koja će biti predviđena PRSI-em i finalnim projektom se trebaju bazirati na tehnički i kapacitivno opravdanom broju demarkacijskih točaka agregacijske mreže kojima će se osigurati kapaciteti za prijenos predviđenog prometa.

Ovaj prijedlog izgradnje mreže predstavlja cjelovito mrežno rješenje na području u PRŠI-a, sa jednom demarkacijskom točkom.

Umjesto šest demarkacijskih točaka (ako su MPoP) predlažemo da se za cijeli klaster definira jedna demarkacijska točka, u Sibinju, koja će ujedno biti MPoP za klaster, odnosno pristupni čvor FTTH mreže, istovremeno i granični čvor prema agregacijskoj mreži, na koji se spajaju drugi operatori. Na taj način se postiže maksimalni sinergijski efekt optimizacije troška izgradnje mreže, a što je i jedno od načela iz ONP-a, na način kako slijedi:

- povezivanje s agregacijskom mrežom se realizira kroz tu jednu točku (MPoP) pri čemu klaster dobiva cjelovito rješenje;
- definiranjem jedne demarkacijske točke (MPoP) mreža postaje otvorenija prema drugim operatorima. Na taj način otvara im se mogućnost da iz jedne točke tj. s jednog mjesta pristupe putem veleprodajne bitstream usluge korisnicima cijelog klastera. Pri tome se smanjuje trošak aktivne opreme za pružanje usluga krajnjem korisniku, koju postavlja operator, jer se oprema smješta na jedno, a ne na šest mjesta;
- povezano s prethodno navedenim smanjuju se troškovi električnog priključka, potrošnje električne energije i održavanja, stoga je manje demarkacijskih točaka ekološki prihvatljivije;
- definiranje jedne demarkacijske točke (MPoP) znači manje troškove izgradnje što u konačnici znači i manje potrebne državne potpore;
- manji operativni troškovi održavanja i korištenja znače bolju održivost projekta odnosno atraktivniji

ONP-a u opravdanim naseljima NP-BBI programa. Uzet će se u obzir prijedlozi mikrolokacija pristupnih čvorova, u naseljima koja su na istoj ili na razumnoj udaljenosti od lokacija prioriternih čvorova prema NP-BBI programu.

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>investicijski potencijal za operatora partnera, a što je preduvjet za dugoročni razvoj klastera. Navedeno znači manje, ne same inicijalnih troškova, već i manje stalnih troškova tijekom cijelog životnog vijeka mreže što uključuje troškove najma prostora, električne energije, klime, aktivne opreme, UPS, agregata, te održavanje svih navedenih stavki.</p> <p>Sve prethodno navedeno ovisi o finalnom parketiranju NPBBi područja te uvjetima korištenja ove agregacijske mreže što Vipnet potiče s obzirom na nedostatak agrgacijskih kapaciteta.</p> <p>Ističemo da Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (u nastavku: HAKOM) potvrđuje da je potrebno efikasno graditi uz što manje troškove. Dodatno, HAKOM prati razvoj tehnoloških rješenja uz osiguravanje ravnomjernog tržišnog natjecanja i osiguranja od postojanja bilo kakvih elemenata dominacije.</p>	
Struktura i razina maloprodajnih paketa	
<p>Vežano na PRŠI, poglavlje 11.1. Zahtjev minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u pogledu kvalitete i cijena u izgrađenoj NGA mreži, Tablica 45, VIPnet je spreman u potpunosti podržati zahtijevanu minimalnu razinu pruženih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži.</p> <p>Ovim putem želimo dodatno naglasiti da je VIPnet spreman ponuditi osnovnu maloprodajnu uslugu širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina minimalne brzine od 100 Mbit/s za sve krajnje korisnike na ciljanom području provedbe projekta, što je znatno pogodnije za korisnike od minimalno zahtijevanih usluga iz PRŠI-a koje iznose 40 Mbit/s.</p> <p>Dodatno tražene, napredne usluge (npr. Video na zahtjev, HD TV) bit će u potpunosti podržane na području pokrivenosti optičkom mrežom (FTTH rješenje), a u izdvojenim područjima gdje zbog konfiguracije terena nije isplativo graditi FTTH mrežu, postižu se uštede korištenjem mobilne mreže i LTE tehnologije. Ovisno o razvoju mogućnosti pružanja usluga na LTE tehnologiji, VIPnet će u narednim razdobljima nuditi korisnicima obuhvaćenim LTE tehnologijom i ostale dodatne usluge.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>VIPnet skreće pozornost na visoku cijenu paketa usluga u iznosu od 280 kn navedenu u PRŠI-u. Obzirom da u svakodnevnom poslovanju dinamiku kretanja cijena određuje tržište, pa već sad cijena Trio (TV, internet, tel) paketa iznosi prosječnih 250kn, za očekivati je da će u budućem razdoblju cijena paketa padati.</p> <p>Kalkulacija bazirana na prosječnoj cijeni paketa od 280 kn, kako je navedeno u PRŠI-u, stvara iskrivljenu sliku budućih prihoda što u konačnici rezultira pogrešnim očekivanjima u financijskom planu projekta.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>U poglavlju 11.1 nacrtu PRŠI-a, NP je kao referentnu okvirnu maloprodajnu cijenu paketa prikazao cijenu koja ne</p>

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

	<p>uključuje ugovornu obvezu korisnika prema operatoru.</p> <p>Iz nacrtu PRŠI-ja je vidljivo da u okviru financijskih i ekonomskih analiza projekta okvirna maloprodajna cijena paketa nije uključena u procjenu prihoda.</p>
Veleprodajni uvjeti pristupa	
<p>S obzirom da VIPnet planira graditi NGA širokopojasnu mrežu temeljenu na FTTH i LTE rješenju, sve veleprodajne usluge navedene u Tablici 46 u poglavlju 12.1 PRŠI-ja (Minimalni skup podržanih veleprodajnih usluga) koje su kompatibilne s navedenim tehnologijama bit će podržane.</p> <p>Pri definiranju dostupnih veleprodajnih usluga VIPnet će voditi računa o svim obvezama operatora koje proizlaze iz ONP-a i primjenjivih zakonskih i pod zakonskih propisa.</p> <p>Vežano uz pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada, VIPnet ističe da je za većinu veleprodajnih usluga HAKOM već odredio iznose naknada te će se iste, sukladno uputama iz ONP-a, smjernicama HAKOM-a o načelima veleprodajnog pristupa i veleprodajnog određivanja naknada te opisu iz poglavlja 12.2 PRŠI-ja, primjenjivati i za veleprodajne usluge na novoizgrađenoj mreži. Pri tome VIPnet ostavlja mogućnost određivanja i drugačijih naknada ovisno o tržišnim trendovima i razvoju određenih veleprodajnih usluga (primjerice bitstream u mobilnoj mreži) s obzirom da se finalizacija izgradnje mreže očekuje 2021. godine, a ONP-om je određeno da je najkasnije 6 mjeseci prije nego mreža postane operativna potrebno s HAKOM-om finalizirati veleprodajni model i odgovarajuće naknade.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
Javna nabava	
Poglavlje 13.4 Specifikacija kriterija odabira najpovoljnije ponude	
<p>U PRŠI-u u poglavlju 2.3 „Ciljevi projekta“ u Tablici 12 kao jedan od mjerljivih ciljeva projekta navedeno je ostvarenje opće pokrivenost korisnika širokopojasnim pristupom minimalne brzine 100 Mbit/s za sve javne korisnike (100 %), zatim 90 % za poslovne korisnike i 75 % za privatne korisnike. Pri tome su navedeni postoci manji za simetrične brzine (npr. 40% za privatne korisnike).</p>	<p>Primjedbe vezane uz ciljeve se ne prihvaćaju.</p> <p>Jedno od strukturnih pravila ONP-a definira da minimalne brzine NGA širokopojasnog pristupa koje moraju biti</p>

Izvršće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

VIPnet u potpunosti podržava navedene ciljane brzine od 100 Mbit/s kao minimalne, ali dodatno smatra da je u skladu sa razvojem tehnologije i potreba korisnika, planiranim korištenjem ICT usluga, te u svrhu ispunjenja cilja Digitalne Agende (da bar 50 % kućanstava koristi brzine > 100 Mbit/s), potrebno svim kućanstvima omogućiti brzine od najmanje 100 Mbit/s, s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s, a svim glavnim pokretačima socijalno, ekonomsko i gospodarskog razvoja (javni i gospodarski sektor) gigabitnu povezivost.

Naš prijedlog obrazložen je u dokumentu Prilog 1 Ispunjenje DAE ciljeva.

U skladu s time, predlažemo i usklađenje kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude sa navedenim ciljevima.

U Prilogu 2 dostavljamo modificiranu specifikaciju kriterija ekonomski najpovoljnije ponude u svrhu efikasnijeg ispunjenja ciljeva te postizanja željene gigabitne povezanosti unutar obuhvata projekta.

VIPnet u nastavku daje svoje obrazloženje. Prilikom provedbe postupka javne nabave za odabir operatora, primijenit će se kriterij ekonomski najpovoljnije ponude. VIPnet se slaže, kao što je navedeno i u ONP-u, da traženi iznos potpora mora imati najveći relativni značaj, ali smatramo da predloženo tehnološko rješenje, njegova kvaliteta i dugoročnost moraju imati jednak udio.

Tehnološko rješenje mora podržati osnovne ciljeve OPKK (Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020) tj. smanjiti digitalni jaz između urbanih i ruralnih područja, jaz između RH i EU, te raspoloživim bespovratnim sredstvima omogućiti pravovremeno ispunjenje ciljeva koji su uvodno navedeni na korist krajnjih korisnika i društva u cjelini.

Pri postavljanju kriterija koji se primjenjuju za odabir ponude naručitelj treba postupati u skladu sa sljedećim načelima:

- Jednaki tretman i zabrana diskriminacije - kriteriji za odabir ponude ne smiju biti diskriminirajući i ne smiju narušavati slobodu tržišnog natjecanja;
- Transparentnost - kriteriji za odabir ponude moraju biti unaprijed određeni i objavljeni.

Svrha ovakvoga postupanja je osigurati da:

- potencijalni ponuditelji mogu pripremiti ponude na prikladan način u svrhu što boljeg zadovoljavanja postavljenih prioriteta od strane naručitelja;
- evaluacija ponuda bude provedena na transparentan način, te što objektivnije;
- relevantni dionici (primjerice, žalbeno tijelo, revizori, unutarnje kontrole, druga tijela vlasti s različitim nadzornim funkcijama ili gospodarski subjekti) mogu nadzirati postupak u svrhu sprječavanja uporabe diskriminacijskih kriterija.

podržane na mreži izgrađenoj uz potporu u sklopu ONP-a, odnosno kako bi se ostvario značajan iskorak, iznose 40 Mbit/s download i 5 Mbit/s upload.

Mjerljivi ciljevi koji su određeni u poglavlju 2.3. nacрта PRŠI u potpunosti su sukladni s ciljanom razinom određenom u ONP-u, te neposredno doprinose ostvarenju ciljeva DAE 2020. i Strategije razvoja širokopojsnog pristupa u RH 2020.

Primjedbe vezane na kriterije ekonomski najpovoljnije ponude se ne prihvaćaju.

NP će konačan popis kriterija i relativnih značaja (pondera) odrediti sukladno propozicijama javnog poziva za dostavu projektnih prijedloga te lokalnim prilikama i potrebama projekta.

Konačan skup kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude biti će definiran u konačnoj verziji PRŠI-ja nakon odobrenja istog od strane NOP-a.

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

Kada se odabire ekonomski najpovoljnija ponuda naručitelj ekonomsku prednost pojedine ponude mjeri i uspoređuje s odabranim kriterijima vezanim uz predmet nabave koji služe za identificiranje „najbolje“ ponude. Pri korištenju kriterija ENP-a naručitelj osim cijene uzima u obzir i druge kriterije poput tehnološkog rješenja, kvalitete, roka isporuke ili usluga nakon prodaje. Svakom odabranom kriteriju naručitelj pridaje relativni značaj koji odražava njegovu relativnu važnost u odnosu na druge kriterije.

Svrha kriterija ENP-a jest odabrati ponudu koja nudi najveću vrijednost za uloženi novac. Vrijednost za novac znači optimalnu kombinaciju različitih kriterija (vezanih ili nevezanih uz troškove) koji zajedno zadovoljavaju zahtjeve naručitelja. Smisao traženja vrijednosti za novac jest u tome da naručitelji teže nabavi optimalne kombinacije značajki koje zadovoljavaju njihove potrebe. Dakle, različita kvaliteta, troškovi, dugovječnost, izdržljivost, itd. različitih proizvoda koji se nude mjere se u odnosu na njihov trošak. U nekim slučajevima mudrije je platiti više za proizvod s niskim troškovima održavanja, nego platiti manje za proizvod s visokim troškovima održavanja, jer će kroz period amortizacije početno skuplji proizvod za naručitelja u pravilu biti ukupno jeftiniji. To je upravo slučaj odabira FTTH tehnologije, koja je primarno skuplja, ali dugoročno je trajno rješenje, uz manje troškove održavanja te stoga u konačnici predstavlja ekonomski povoljnije rješenje.

Bitno je napomenuti da kod ekonomski najpovoljnije ponude ne mora svaki kriterij dodjele biti čisto ekonomske prirode. Javni naručitelj ne može zanemariti činjenicu kako faktori koji nisu isključivo ekonomski, nego primjerice inovativni ili tehnološko razvijeni mogu utjecati na dodanu vrijednost ponude koju ona ima za naručitelja.

Drugim riječima, odabrani kriteriji moraju imati za cilj prepoznavanje ENP-a, odnosno ponude koja nudi najbolju vrijednost za novac, i ne može imati za cilj neke druge namjene. Ova činjenica uvijek se iznova naglašava u presudama Europskoga suda.

Upućujemo i na primjer iz domaće prakse s osvrtom na rješenje DKOM-a, KLASA: UP/It-034-02/12-01/301 od 12. lipnja 2012. gdje je naručitelj odredio predmet nabave i to cjelovito rješenje javne telekomunikacijske usluge za potrebe naručitelja. Kriteriji odabira je ENP.

Žalitelj u žalbi navodi da je ENP diskriminirajuće postavljen te da se istim omogućava prednost same jednom tržišno najvećem operatoru koji na tržištu posluje godinama i koji će ostvariti najveći broj bodova u nadmetanju. DKOM je utvrdio da predmetni kriteriji nisu sukladni ZJN, odnosno temeljnim načelima javne nabave, te da naručitelj nije odredio vrijednosne pokazatelje na način da bi isti bili objektivni i omogućili ravnopravno tržišno natjecanje.

Kako bi bila zajamčena objektivnost kriterija koji se primjenjuju, te kako bi se spriječila neograničena sloboda izbora naručitelju, kriteriji moraju biti oblikovani na precizan i što mjerljiviji način, tj. na način koji omogućava da ponuditelji pripremaju ponude uzimajući u obzir način na koji će se obavljati ocjena/evaluacija ponuda. Što

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

su kriteriji objektivniji, precizniji i mjerljiviji, to je manja mogućnost donošenja diskriminatornih i proizvoljnih odluka.

Praktično govoreći, kriteriji koje naručitelj može primijeniti pri odabiru ENP-a određuju se tako da zadovoljavaju postavljene specifikacije. Naručitelj može u specifikaciji odrediti minimalne tehničke karakteristike (vrijednosti) koje svi ponuditelji moraju zadovoljiti, što se ocjenjuje po principu ispunjava/ne ispunjava i tada dodijeliti bodove onim ponuditeljima koji su ispunili traženi minimum. Bodovi odražavaju razinu koliko pojedina ponuda nadilazi minimalne tehničke karakteristike koje je naručitelj odlučio dodatno bodovati.

Odredbom članka 2.7.1. ONP-a propisano: Jedino pravilo kojeg se moraju pridržavati projekti unutar Okvirnog programa je da traženi iznos potpora mora biti uključen u kriterije te da mora imati najveći relativni značaj u odnosu na ostale kriterije.

Ovdje govorimo o specifičnom slučaju kriterija ENP, jer vrijednost predmeta nabave nije definirana, a cijenu u ukupnoj vrijednosti predmeta nabave ne čini isključivo iznos traženih državnih potpora, nego posredno i vlastiti iznos sufinanciranja.

Nadalje, obzirom na kriterije odabira ekonomski najpovoljnije ponude predložene u Tablici 47 i to iznos državne potpore (35 %) i prihvatljive prosječne potpore po korisniku (25 %) što ukupno čini 60 %, de facto u praksi dolazimo do kriterija najniže cijene, a ne željenog učinka kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.

Definirani kriterij "iznos državnih potpora" i kriterij „prihvatljive potpore po korisniku" su suštinski identični financijski kriteriji te svojim visoko određenim ponderom dovode do nedovoljne zastupljenosti kvalitativnog kriterija jer tehnološki kriterij postaje nebitan. Intencija ONP-a sasvim je sigurno nabava najboljeg tehničkog rješenja, a ne najjeftinijeg. Upućujemo Nositelja Projekta na javno objavljen dokument Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Upravu za javnu nabavu, putem poveznice: <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/Kriteriji%20za%20odabir%20ponude%20ENPweb.pdf>.

U navedenom dokumentu jasno su opisani uvriježeni omjeri cijene i kvalitete u postupcima javne nabave. Tako su dokumentom opisane i kompleksne nabave, koje su okarakterizirane kao strateški predmeti nabave sa očekivanim malim brojem ponuditelja, te predmeti nabave sa kompleksnom specifikacijom, a koje sve karakteristike ima konkretan predmet nabave kako je definirano PRŠljem. Obzirom da su u predmetu nabave kumulativno ispunjeni svi preduvjeti kompleksne nabave iz citiranog dokumenta, stava smo da preporučeni omjer cijene i kvalitete je minimalno 50:50 ili 40:60 u korist kvalitativnog/tehničkog kriterija. Kao izvor relevantnog podatka navodi se: Selection & Award Criteria, Develop Documents - SPD Toolkit.htm.

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

Skrećemo pozornost na točku 2.5.4 ONP-a u kojoj stoji da NP-ovi mogu na osnovu razumnih primjedbi i komentara operatora modificirati konačne kriterije i njihove relativne značaje u slučaju da isti mogu povećati kompetitivnost postupka javnog nadmetanja.

Dodatno, s obzirom da se početak operativnog rada mreže, prema PRŠI-u, očekuje od sredine 2020. godine, a završetak projekta do kraja 2020. godine, govorimo o razdoblju u kojem će biti važeći novi ciljevi EU 2025 („Povezivost za Gigabitno društvo”), prema kojima će zahtjevi biti da je dostupnost širokopojasnog interneta s brzinama od minimalno 100 Mbit/s za 100 % kućanstava, a 1 Gbit/s za sve bitne socijalne i ekonomske čimbenike.

Ukoliko će se, prema predloženim kriterijima iz Tablice 47 maksimalno bodovati rješenje sa najmanjim iznosom državnih potpora (35 %), uz kriterij od 25 % u vidu prihvatljive prosječne potpore po korisniku što ujedno znači i najjeftinije rješenje, ono povlači i, u trenutku operativnog starta projekta, zastarjelo tehnološko rješenje i minimalne brzine ad 30 Mbit/s. To znači da će se 2020. godine završavati izgradnja zastarjele mreže pri čemu će se svjesno produbljivati jaz prema ostatku EU, a pri tome neće biti niti realizirani niti ciljevi DAE 2020 jer 50 % stanovništva neće moći koristiti brzine ad 100 Mbit/s. Na taj način se tehnološko rješenje stavlja u drugi plan i relativizira/smanjuje njegov značaj, a što je suprotno javno objavljenim i finaliziranim kriterijima odabira ad strane MRRFEU. Naime, MRRFEU u svojim kriterijima „Obrazac kriterija za odabir operacija i pripadajuće metodologije”, a vezano za specifični kriterij odabira unutar investicijskog projekta 2a1, dva cjenovna kriterija boduje sa svega 20 % težinskog faktora od ukupnog 100 % bodova, te na jednak način tj. u iznosu težinskog faktora (20 %) tretira tehnološke kriterije. Iz nacrtu PRŠI-ja je vidljivo da je napravljeno suprotno odnosno da se tehnologija diskriminira u odnosu na cijenu jer je odnos cijena vs. tehnologija = 60 % vs. 35 %. Šaljemo i poveznicu na spomenute kriterije MRRFEU: <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/12/KOO-2a1.pdf>.

Smatramo da kriterij „traženi iznos državnih potpora” treba biti zastupljen sa adekvatnim, relativno najvećim udjelom, ali koji ne stavlja u neravnotežni položaj ostale kriterije.

Stoga je apsolutno opravdano konkretan predmet nabave bodovati na način da su tehničke karakteristike rješenja bodovane sa većim težinskim faktorom u odnosu na cijenu.

Slijedom svega detaljno navedenog, VIPnet ljubazno skreće pažnju da raspoloživa bespovratna sredstva treba iskoristiti za izgradnju moderne tehnološki neutralne infrastrukture (uključivo fiksno mobilni bežični pristup koji nudi VIPnet) koja će svim kućanstvima omogućiti brzine od najmanje 100 Mbit/s, s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s, a svim glavnim pokretačima socijalnog, ekonomskog i gospodarskog razvoja (javni i gospodarski sektor) gigabitnu povezivost.

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

S tim u vezi još jednom ukazujemo da se u Prilogu 2 nalazi naš prijedlog ekonomskog kriterija odabira ponude kao novi prijedlog tablice 47 iz PRŠI gdje se daje veći značaj tehnološkom rješenju, a sve u cilju odabira najkvalitetnije ponude u postupku javne nabave. U tom prijedlogu koji je priložen ovim odgovorima VIPnet predlaže da kriterij „traženi iznos državnih potpora“ iznosi maksimalno 30 % što i dalje ima najveći relativni značaj u odnosu na sve ostale kriterije.

Dodatno, slobodni smo napomenuti da za potrebe javne nabave treba precizno definirati kriterije na način da su:

- definirane odgovarajuće formule i referentne vrijednosti (rasponi) za proračun bodova kod svakog ekonomskog kriterija;
- kod navođenja minimalnih brzina koje moraju biti podržane u projektu, specificirati na koje se smjerove te brzine odnose (download, upload, simetrično);
- NP jasno i nedvosmisleno zatražio od ponuditelja da specificiraju tehnologiju s kojom će ispuniti tražene minimalne brzine širokopojasnog pristupa;
- da kriteriji javne nabave opisuju metodu dodjele bodova u slučaju primjene kombinacije tehnologija (Technology mix, npr. kod primjene FTTH i FTTx tehnologija u istom projektu).

ZAKLJUČAK: Smjernice EU-a za primjenu pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža propisuju jednako i ne diskriminirajuće postupanje prema svim ponuditeljima te su objektivni kriteriji ocjenjivanja nužni uvjet, stoga državne članice moraju osiguravati transparentan postupak i konkurentan ishod. Obzirom da za pružanje širokopojasnih usluga postoje različita rješenja, u postupku javnog natječaja ne bi se trebalo pogodovati nekoj tehnologiji ili mrežnoj platformi niti je isključiti. Ponuditelji bi trebali imati pravo ponuditi pružanje traženih širokopojasnih usluga: korištenjem bilo koje tehnologije ili kombinacije tehnologija koju smatraju najprikladnijom. Tijelo koje dodjeljuje potporu zatim ima pravo odabrati najprikladnije tehnološko rješenje ili mješavinu tehnoloških rješenja na temelju objektivnih kriterija javnog natječaja.

Upućujemo i na Pravila o financijskim korekcijama koja propisuju da ukoliko kriteriji za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti) koje ponuditelj mora ispuniti nisu povezani ili nisu u razmjeru sa predmetnom javne nabave, pa se na taj način ne osigurava jednaka mogućnost za sve prijavitelje ili se time stvaraju nepotrebne prepreke koje sprječavaju konkurentnost javne nabave, korisnik se sankcionira sa financijskom korekcijom u iznosu 25 % od ugovorenog iznosa

Ističemo jedno od najvažnijih načela javne nabave: načelo jednakog tretmana kojim se zahtijeva nepristran, objektivan i cjelovit tretman svih sudionika u svim fazama postupka javne nabave. Dakle, ponuditelji moraju imati jednake šanse, a zabranjeni su svi oblici favoriziranja i diskriminacije. Slijedom svega navedenog, ukoliko udio cjenovnog kriterija ostane kako je predloženo u PRŠlji, ponuditelj koji nudi VDSL tehnologiju

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

uvijek te biti u prednosti pred ostalim tehnologijama/ponuditeljima, što nije u skladu sa propisanim načelima jednakog i ne diskriminirajućeg postupanja.	
Korištenje postojeće infrastrukture	
Na navedenom području obuhvata ovog projekta VIPnet nema postojeće vlastite kableske kanalizacije. Na navedenim područjima obuhvata projekta VIPnet ima antenske stupove bežičnih mreža. Svi podaci prijavljeni su HAKOM-u i dostupni su na HAKOM-ovim internetskim stranicama.	Primljeno na znanje.
Ostali komentari na tekst PRŠI-a	
Širokopolasne tehnologije	
<p>Poglavlje 4, Točka 4.1 Širokopolasne tehnologije:</p> <p>U PRŠI-u u Tablici 25 Kategorizacija tehnologija prema ostvarivoj razini pristupa, prikazane su širokopolasne tehnologije i njihove karakteristike. Nastavno je pojašnjenjem VIPneta vezano za navedene podatke:</p> <p>VDSL</p> <p>U opisu stoji da su prosječne brzine, dolazni smjer, tehnologijom VDSL (FTTC) 40 - 80 Mbit/s, a odlazni smjer 1640 Mbit/s. Prethodni navodi iz PRŠI-a nisu utemeljeni. Naime, VDSL tehnologija, čak i na jake kratkim udaljenostima od krajnjih korisnika ne može omogućiti brzine od 100 Mbit/s. Ako bi uz VDSL primijenili i određene tehnologije koje omogućuju veće brzine na bakrenoj pristupnoj mreži (vectoring ili G.fast), navedeno rješenje bi zahtijevalo postavljanje aktivne opreme još bliže krajnjim korisnicima (do 200 m), odnosno postavljanje velikog broja uličnih ormarića za smještaj takve opreme, što svakako poskupljuje gradnju takve mreže i predstavlja neučinkovitu gradnju.</p> <p>Dodatno, VIPnet smatra da primjenom VDSL-a neće biti moguće ostvariti cilj DAE da 50 % korisnik koristi ultrabrz Internet tj. brzine od 100 Mbit/s. Isto temeljimo na relevantnoj studiji Mikac V. et al., Capacity analysis of RT-based VDSL2 copper access networks, In Proc. of SoftCOM 2014 Conference, Split, Croatia, p.p. 1 - 5. Sept. 17- 19, 2014 FER. Predmetna studija navodi preporučene vrijednosti parametara za implementaciju raznih tehnologija (xDSL), a rezultati su podržani laboratorijskim mjerenjima. Prikazani rezultati navedeni su kao korisne informacije za projektante i relevantne regulatorne agencije. U studiji se, u poglavlju 4 C (Optimal VDSL2 profiles for the FTTN applications) navode rezultati ispitivanja, prema kojima se brzine kojima se definira siva područje (30 Mbit/s na postojećoj i 40 Mbit/s na novoj infrastrukturi) mogu postići na udaljenosti 300 m od čvora pristupne mreže.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Svi projekti koji se provode u sklopu ONP-a moraju se pridržavati strukturnog pravila tj. pravila tehnološke neutralnosti.</p> <p>To znači da NP mora omogućiti svim zainteresiranim stranama da u svojim ponudama predvide implementaciju različitih tehnologija (engl. technology mix).</p> <p>Obveza odabranog privatnog partnera / operatora je da izabere adekvatnu tehnologiju ili kombinaciju tehnologija koja će u potpunosti ispuniti ciljeve određene u konačnoj verziji PRŠI-a.</p> <p>NP je proveo postupak mapiranja sukladno strukturnim</p>

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>Iz navedenih razloga, VIPnet svakako preporuča NP-u da u skladu sa raspoloživim podacima provjeri stvarnu dostupnost usluga brzog i ultra brzog interneta na području obuhvata projekta, odnosno ispravno definiira eventualne sive zone, kako neki krajnji korisnici ne bi neopravdano izostali iz obuhvata projekta.</p> <p>LTE/4G</p> <p>VIPnet napominje da u komercijalnoj LTE mreži trenutno podržavamo brzine i do 750 Mbps tako da je u područjima niske gustoće naseljenosti LTE/4G ozbiljna alternativa za pružanje usluga ultrabrzih brzina. Uz tehnologije naprednih antenskih sustava, Carrier Aggregation te proširenja dostupnog spektra, vršne ostvarive brzine i kapaciteti LTE baznih stanica se kontinuirano povećavaju, a do završetka izgradnje ovog projekta očekuje se i 5G mreža koja će omogućiti daljnji rast pristupnih brzina te smanjenje latencije.</p> <p>FTTH P2MP</p> <p>VIPnet naglašava da se FTTH P2MP tehnologijom, korištenom u skladu sa Pravilnikom o SDM-u mogu postići vrlo kompetitivne brzine, uz umjerene cijene. Temeljem vlastitog iskustva iz prakse u komercijalnoj gradnji ovom tehnologijom VIPnet potvrđuje da se FTTH P2MP tehnologijom postižu brzine od 500 Mbit/s po korisniku. Dodatno, VIPnet ističe da tehnologija FTTH P2MP omogućava simetrične brzine u dolaznom i odlaznom smjeru, a sve to uz bitno manje troškove implementacije i održavanja u odnosu na FTTH P2P rješenje. Vezano na troškove, napominjemo da su detalji, i prednosti opcije FTTH P2MP opisani u komentarima na poglavlje 15.1.3 Analiza implementacije infrastrukturnih i tehnoloških opcija i Tablicu 49, u slijedećem bloku komentara.</p>	<p>pravilima ONP-a. Provedba postupka mapiranja je opisana u poglavlju 5. nacrtu PRŠI-a.</p>
<p>Rezultati drugog postupka mapiranja</p> <p>Poglavlje 5.2 Određivanje boja – NGA pristup</p>	
<p>VIPnet naglašava značaj i nužnost preciznog definiranja stvarnih bijelih područja u PRŠlji i u Excel tabeli „Upitnik za operatere“ jer uvidom u naše podatke bijela zona je veća. Neprecizni podaci mogu utjecati na ukupni trošak gradnje, te kao što je navedeno u komentarima poglavlja 4, mogu rezultirati da neki krajnji korisnici neopravdano izostanu iz obuhvata projekta.</p> <p>VIPnet ističe značaj i potrebu usklađivanja podataka u PRŠI-ju sa konačnom definicijom „Korisnika“ od strane MRRFEU kroz poziv za dodjelu sredstava, odnosno finalno usklađivanje broja potencijalnih korisnika. Isto je preduvjet za završnu verziju PRŠI-ja, odnosno uvjet za kvalitetnu dokumentaciju o nabavi, koja mora biti nedvojbeno i nedvosmisleno u postupku javne nabave. Navedeno može imati značajni utjecaj na pripremu ponuda (projekta i troškovnika), kao i na realizaciju samog projekta.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>NP je proveo postupak mapiranja sukladno strukturnim pravilima ONP-a. Provedba postupka mapiranja je opisana u poglavlju 5. nacrtu PRŠI-a.</p> <p>Konačan broj potencijalnih korisnika obuhvaćenih projektom bit će utvrđen nakon verifikacije postupka</p>

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

	određivanja boja u okviru provođenja postupka javne rasprave, te nakon točne definicije potencijalnih korisnika sukladno javnom pozivu za dostavu projektnih prijedloga.												
Definiranje investicijskog modela Poglavlje 10.1 Model A: Privatni DBO model													
VIPnet podržava i pozdravlja odluku Nositelja projekta vezano uz izbor Modela A kao definiranog investicijskog modela.	Primljeno na znanje.												
15. Analiza troškova implementacije pojedinih infrastrukturnih i tehnoloških rješenja													
<p>15.1.3 Analiza implementacije infrastrukturnih i tehnoloških opcija</p> <p>Tablica 49 definira strukturu troškova za različite tehnologije (dijelom oslonjeno na brojke iz Tablice 48) u toj tablici sumnjamo da je kalkulacija troška Aktivne Opreme „ozbiljna manjkava“, jer prema postojećem VIPnetovom iskustvu u izgradnji svjetlovodne pristupne mreže (bilo Ethernet P2P bile P2MP) te VDSL pristupa troškovi u PRŠI-u su značajno precijenjeni za FTTH P2MP rješenje koje je zapravo najpovoljnije rješenje za aktivnu opremu za veliki broj rezidencijalnih korisnika.</p> <p>Prema VIPnetovom iskustvu troškovi aktivne opreme za VDSL su 4 puta veći u odnosu na troškove za FTTH P2MP, dok su troškovi za FTTH P2P 15tak puta veći od troškova za FTTH P2MP.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Tehnologija</th><th>Trošak (PRŠI) €</th><th>Trošak (VIPnet) €</th></tr></thead><tbody><tr><td>VDSL</td><td>67</td><td>60</td></tr><tr><td>FTTH P2MP</td><td>174</td><td>15</td></tr><tr><td>FTTH P2P</td><td>201</td><td>220</td></tr></tbody></table> <p>U navedene procjene nije uključena cijena korisničke terminalne opreme koja je ponovno značajnije skuplja</p>	Tehnologija	Trošak (PRŠI) €	Trošak (VIPnet) €	VDSL	67	60	FTTH P2MP	174	15	FTTH P2P	201	220	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>NP je u nacrtu PRŠI-a prikazao prosječne vrijednosti investicijskih troškova koje se temelje na iskustvima iz širokog skupa drugih, već provedenih projekata izgradnje širokopojasne infrastrukture.</p> <p>Sukladno ONP-u stvarni iznos investicijskih troškova, kao i vrijednost udjela privatnih potpora bit će definiran od strane odabranog ponuditelja u okviru postupka javne nabave za odabir privatnog partnera / operatora.</p>
Tehnologija	Trošak (PRŠI) €	Trošak (VIPnet) €											
VDSL	67	60											
FTTH P2MP	174	15											
FTTH P2P	201	220											

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>za FITH P2P rješenje (cca 50 €) nego za VDSL i FTTH P2MP rješenje (cca 25 €).</p> <p>FTTH P2MP aktivna oprema implementirana na svjetlovodnu pristupnu mrežu izgrađenu sukladno Pravilniku o SDM-u (koji inzistira na P2P arhitekturi pasivne mreže od distribucijskog čvora do lokacije krajnjeg korisnika) omogućava optimalnu kombinaciju infrastrukture otvorene za buduća proširenja i razvoj sa značajno nižim troškovima aktivne opreme a kako je VIPnet detaljno pojasnio u prethodnoj točki.</p> <p>FTTH P2MP aktivna oprema također značajno smanjuje broj potrebnih uređaja i aktivnih čvorova mreže što olakšava i pojednostavljuje upravljanje mrežom, uz značajne uštede na energetskim priključcima i potrošnji energije.</p> <p>Kako smo prethodno naveli, ovakvo rješenje ne isključuje mogućnost pružanja P2P usluga putem Ethernet aktivne opreme korištenjem dediceranih optičkih niti od lokacije krajnjeg korisnika do agregacijskog čvora bez korištenja djelatnika u distribucijskom čvoru.</p> <p>Na taj način se omogućuje spajanje pojedinih (primjerice javnih ili velikih poslovnih) korisnika direktno na P2P mrežu i pružanje servisa gigabitnih brzina putem Ethernet aktivne opreme u značajna manjem broju Ethernet P2P pristupnih uređaja nego u slučaju kada se cijela mreža gradi kao P2P mreža.</p> <p>Sukladno tome, i mjesečni troškovi odražavanja po priključku (ako se u njih ugrađuje i dio troškova održavanja aktivne opreme) u Tablici 51 trebaju biti adaptirani, odnosno smanjeni za FTTH P2MP aktivnu opremu.</p>	
Financijska analiza	
<p>VIPnet skreće pažnju da u PRŠI-ju nisu jasno definirane bitne pretpostavke za izradu poslovnog modela i financijskog plana projekta kako slijedi:</p> <p>Očekivani prosječni prihod po korisniku u iznosu od 280 kn je neopravdano visok (vidjeti komentar u točki „Struktura i razina maloprodajnih paketa”), što rezultira pogrešnom procjenom budućih prihoda.</p> <p>Predložena diskontna stopa - u PRŠI-ju u financijskoj analizi koristi se diskontna stopa 4 %, a vezano na uredbu komisije EU 480/2014. Smatramo da je diskontna stopa 4 %, u našim uvjetima i obzirom na prirodu našeg sektora, nerealna.</p> <p>Prema Uredbi komisije EU 480/2014 novčani tokovi diskontiraju se na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4 % u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova.</p> <p>U navedenoj Uredbi člankom 19. je definirano sljedeće:</p>	<p>Primjedbe vezane uz očekivani prihod po korisniku se ne prihvaćaju.</p> <p>U poglavlju 11.1 nacrtu PRŠI-a, NP je kao referentnu okvirnu maloprodajnu cijenu paketa prikazao cijenu koja ne uključuje ugovornu obvezu korisnika prema operatoru.</p> <p>Iz nacrtu PRŠI-a je vidljivo da u okviru financijskih i ekonomskih analiza projekta okvirna</p>

Izješće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>„Diskontirani novčani tokovi (Sedmi podstavak članka 61.stavka 3. Uredbe (EU) br. 1303/2013 1. Kod izračuna troškova i prihoda u obzir se uzimaju referentnom razdoblju iz članka 15. stavka 2. 2. Negotovinske računovodstvene stavke kao što su amortizacija, rezerve za buduće troškove zamjene te krizne rezerve, ne uzimaju se u obzir prilikom izračuna. 3. Novčani tokovi diskontiraju se natrag na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4 % u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova. 4. Države članice mogu koristiti financijsku diskontnu stopu koja se razlikuje od one od 4 % ako dostave obrazloženje za to mjerilo i osiguraju da se dosljedno koristi u sličnim operacijama u istom sektoru. 5. Vrijednosti koje se razlikuju od referentne vrijednosti od 4 % mogu se opravdati na temelju: (a) posebnih makroekonomskih uvjeta u državi članici i međunarodnih makroekonomskih trendova i okolnosti; (b) prirode ulagača ili provedbene strukture, poput javno privatnih partnerstva; ili (c) prirode predmetnog sektora. 6. Kako bi utvrdile specifične financijske diskontne stope, države članice procjenjuju prosječni dugoročni povrat iz alternativne, nerizične košare investicija, bilo domaćih ili međunarodnih, a koje smatraju najrelevantnijima. Korisnicima treba dati na raspolaganje informacije o različitim financijskih diskontnim stopama.“</p> <p>Obzirom na Odluku HAKOMa od 20. ožujka 2013. (KLASA: UP/1-344- 01/12-05/35, URBROJ: 376-11-13-01) koja je odredila vrijednost stope povrata uloženog kapitala (dalje: WACC-a) za nepokretnu mrežu u Republici Hrvatskoj, smatramo da je za stvarne izračune potrebno primijeniti diskontnu stopu koja odgovara prirodi telekomunikacijskog sektora a čija primjena bi bila usklađena sa čl.19.t.4. spomenute Uredbe.</p> <p>Skrećemo pažnju da preniska diskontna stopa može dovesti do pogrešnih zaključaka vezanih na poslovni model, a posebno u odnosu na potreban udio sufinanciranja sredstvima državnih potpora koja na takav način mogu biti podcijenjena.</p> <p>Nositelju projekta skrećemo pozornost na gornje dvije točke koje su ključne za pravilno procjenjivanje poslovnog modela. Posljedica korištenja krivih pretpostavki u izradi poslovnog modela dovodi do potencijalno značajnih odstupanja i nerealno niskih iznosa potpora koje će se planirati i tražiti za provedbu projekta, čime dolazi u pitanje opstojnost projekta.</p>	<p>maloprodajna cijena paketa nije uključena u procjenu prihoda.</p> <p>Primjedbe vezane uz diskontnu stopu se djelomično prihvaćaju. U konačnoj verziji PRŠI-ja će se koristiti diskontna stopa sukladno propozicijama javnog poziva za dostavu projektnih prijedloga.</p>
Okvirni vremenski plan provedbe projekta	
<p>Kao što je vidljivo na grafičkom prikazu u vremenskom planu izvedbe projekta nisu ispravno određeni počeci faza projekata. Naime, ne može Odluka o pokretanju projekta uslijediti za vrijeme javne rasprave i prije donošenja konačne verzije PRŠI-ja. Odnosno ne može javna nabava uslijediti prije donošenja Odluke o pokretanju projekta, a za vrijeme postupka javne nabave nikako nije moguće podnijeti prijavu za sufinanciranje projekta.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>U nacrtu PRŠI-a, kao i u konačnoj verziji istog, potrebno</p>

Izvešće o provedenom postupku javne rasprave – BPŽ A

<p>Ista se primjedba odnosi i na fazu projektiranja mreže i ishođenja potrebnih dozvola i suglasnosti koja ne može započeti prije nego se sufinanciranje odobri.</p> <p>Kako bi Okvirni vremenski plan bio realan i provediv, faze se ne smiju preklapati i to u dijelovima kako je ranije navedeno, odnosno kada jedna faza završi, iduća faza bi trebala započeti.</p>	<p>je predočiti okvirni vremenski plan projekta.</p> <p>Okvirni vremenski plan projekta koji je prikazan u nacrtu PRŠI-a izrađen je u jedinici vremena „kvartal“.</p> <p>Poradi toga je vjerojatno da u istom kvartalu jedna faza završi, a druga započne. Pri tome ne dolazi do preklapanja faza, već do preklapanja kvartala u kojima određene faze završavaju, a određene započinju.</p>
Prijedlog Ugovora	
<p>U završnim odredbama Ugovora, u čl. 28 predlažemo dodati stavak (4): Operator odgovara NP-u za štetu koja može nastati NP-u zbog neispunjenja obveza izvršitelja iz Ugovora. Iznos naknade štete može maksimalno iznositi do visine iznosa dobivenih državnih potpora.</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>NP će razmotriti navedene primjedbe, te će sukladno lokalnim potrebama i prilikama projekta ažurirati prijedlog Ugovora koji će biti sastavni dio konačne verzije PRŠI-a.</p> <p>NP napominje da će konačna verzija Ugovora biti utvrđena u sklopu dokumentacije za nadmetanje u postupku javne nabave za odabir privatnog partnera / operatora.</p>